

AZ ELMŰLT ÉVTIZED MEGÉRTÉSE

Újra nagyvá teszük Magyarországot, 2010–2020. Őszinteség, bátorság, büszkeség.
Szerkesztette: KOVÁCS István – MOLNÁR Balázs – SZÁNTHÓ Miklós.
Alapjogokért Központ, Budapest, 2021. 483 oldal

Az NSZK első kancellárja, Konrad Adenauer mondta, hogy „a múltba tekintésnek csak akkor van értelme, ha a jövőt szolgálja”. Az Alapjogokért Központ *Újra nagyvá teszük Magyarországot* című kötete teljes mértékben megfelel a néhai konzervatív kancellár mondásában megfogalmazott kritériumnak, ugyanis a 2010-es évek politikai, gazdasági és társadalmi eseményeinek ilyen részletes bemutatása rövid távon hozzájárul ahhoz, hogy helyesen döntsünk a 2022-es parlamenti választáson, míg **közép- és hosszú távon segít abban, hogy megértsük a kormányzati ciklusokon túlmutató intézkedések értelmét.**

De ugyanez igaz a még korábbi eseményekre is, a rendszerváltoztatás utáni politikai folyamatok értelmezése nélkül ugyanis nem jöhetünk rá a második Orbán-kormány (2010–2014) új korszakot megalapozó lépéseinek okaira, nem tudjuk eléggé értékelni azokat a hatalmas változásokat, amelyek Magyarországot stabil alapokra helyezték. A szocializmus hagyatéka, a rendszerváltoztatás utáni időszak félreisklása és a 2002 és 2010 közötti balliberális kormányzatok elhibázott politikája mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy a magyarok úgy érezték 2010-ig, hogy a rendszerváltás valójában nem következett be, a posztkommunista elit szorosán kezében tartotta a fontos politikai és gazdasági pozíciókat.

A „fülkeforradalomnak” is nevezett 2010-es választási eredmény elsöprő változásokat hozott. A Gyurcsány Ferenc fémjelezte baloldali politika összeomlása az egész magyar pártrendszert átalakította, az addigi kétpártrendszer felbomlott, és kialakult az Orbán Viktor által „centrális erőternek” nevezett pártstruktúra, amiben a Fidesz–KDNP-pártszövetség állt a középpontban, a kisebb politikai erők pedig a kormánypártok jobb- és baloldalán helyezkedtek el. A Jobbik és a baloldali törpepártok együttműködése akkor még elkép-

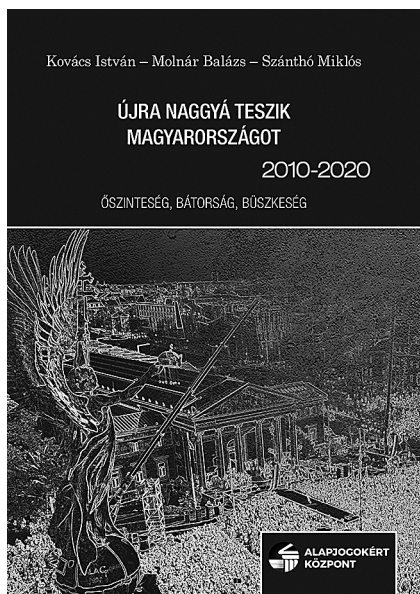
zelhetetlen volt, aminek az okai a 2010 előtti időszakra vezethetők vissza: a Jobbik (2003), hasonlóan a zöldsőpártnak számító LMP-hez (2009), az akkori Gyurcsány-kormányokkal szemben jött létre, identitásuk szerves része volt a régi baloldali elittel való leszámolás vágya. A 2014-es parlamenti választás megerősítette ezt a pártstruktúrát, és egészen a 2018-as választásig ki is tartott – elképzelhetetlen volt a Fidesz ellenzékének teljes körű összefogása. Miután egymás után harmadszorra

is kétharmados parlamenti többséget szerzett az Orbán Viktor vezette jobboldali szövetség, a baloldal külső megbízói és donorai már rendkívül elégedetlenek voltak, így egyik hónapról a másikra identitásukat teljesen feladva elkezdtek a baloldali együttműködést létrehozni, amelyben 2019 óta a Jobbiktól kezdve az MSZP-n és a Momentumon át a DK-ig és az LMP-ig minden ellenzéki párt részt vesz. Az Alapjogokért Központ kötete ezt nevezi a centrális politikai erőter végének, ami 2020-ban végelesült. Az elmúlt évtizedek pártstruktúra-változásának feltérképezése hozzájárul ahhoz, hogy lássuk: a baloldali szövetség

működésképtelen, a benne részt vevő pártok csak ideig-óráig képesek együttműködni, kormányozni pedig nem tudnának.

Miközben a balliberális oldal évről évre egyre súlyosabb intellektuális válságba került a 2010 utáni időszakban, addig *a jobboldal reneszánszát élte és éli Magyarországon*: megújította az államot, stabil és versenyképes gazdaságot teremtett, létrehozta a válságkezelés sikeres magyar modelljét, és olyan szemléletváltást hozott szinte az élet minden területén, amelyet már egy esetleges kormányváltás és baloldali hatalomátvétel sem tudna eltörölni.

Ennek a társadalmat és a gazdaságot gyökeresen átalakító politikának az alapja az állam megújítása

volt, amelyről a kötet részletesen értekeznek. A megújulás magával hozta az „erős állam” fontosságába vetett *társadalmi bizalom* megerősítését, ami Magyarország stabilitásának az alapja. Erre azért volt társadalmi igény 2010-ben, mert a korábbi balliberális kormányok minden téren lerombolták az államba vetett társadalmi bizalmat: romlott a közbiztonság, instabil volt a kormány, az emberek akaratával ellentétes döntések tucatjai születtek, a gazdaság pedig az összeomlás szélére került. A 2010-es kormányváltás után így azonnal hozzá kellett kezdeni az erős állam kiépítéséhez, a közigazgatás rendbetételéhez.

Ehhez csatlakoztak a gazdaságpolitikai átalakítások, amelyeket akkor „unortodox gazdaságpolitikának” neveztek. Ez magában foglalta a munkaalapú társadalom megteremtését, a multinacionális cégek és bankok bevonását a közteherviselésbe, a nemzeti tőkésosztály létrehozását és a nemzetstratégiailag fontos ágazatok magyar kézbe vételét. Emlékszünk még rá, hogy kinevették Orbán Viktort a parlamentben, amikor arról beszélt, hogy tíz év alatt egymillió új munkahelyet fog teremteni a kormány – mára ez realitássá vált. Míg 2010-ben körülbelül 3,5 millió ember dolgozott Magyarországon, addigra ez a mutató 2021 végére már – a közfoglalkoztatottak nélkül is – 4,5 millió fő felett volt. *Az Újra nagygyá teszik Magyarországot* pontról pontra bemutatja ezeknek a fontos gazdasági és társadalmi lépéseknek az elemeit s azt, hogy mindezeknek milyen közép- és hosszú távú hatásai lettek.

Ez azért fontos, mert Magyarország 2020-ban a 2008-asnál is súlyosabb válsággal, a koronavírus-járvánnyal nézett szembe. Ez nemcsak egészségügyi krízist jelentett az egész világban, hanem a történelem egyik legnagyobb gazdasági visszaesését is eredményezte. A magyarok rémálmaiban még mindig ott van a 2008-as időszak, amikor a válság szó a megszorítások és a kilátástalanság szinonimájává vált. Így joggal gondolták sokan, hogy a járvány okozta gazdasági sokk következtében ismét jön a fizetések vásárlóértékének zuhanása és a nyugdíjelvétel, ami a Gyurcsány- és

a Bajnai-kormányok időszakát jellemezte. Ez azonban nem következett be, hanem éppen ellenkezőnek lehetünk szemtanúi Magyarországon: a 2010-es évek „felhalmozási ciklusa” miatt volt elegendő tartalék ahhoz, hogy a vállalkozásokat és a családokat az állam megsegítse, a gazdaságot pedig életben tartsa, hogy a járvány csillapodásával azonnal újra tudjon indulni az élet. Így míg 2010 előtt elvették például a 13. havi nyugdíjat, az Orbán-kormány visszaadja. De jelentős pénzt kaptak a vállalkozások és a családok is, ennek köszönhetően a válság negatív hatásait a lehető legnagyobb mértékben sikerült ellensúlyozni. Egyszóval: a magyar gazdaság *válságálló*vá vált.

Mindez nem magától jött, ennek a sikernek az eléréséhez kemény munka kellett, szükség volt hozzá a magyar állam, a gazdaság és a társadalom megerősítésére, csak így sikerült ismét ellenállóvá tenni Magyarországot. Ez komoly építőmunka, amely a *hosszú távú stratégiai gondolkodás* eredménye. Mindez hiányzik a balliberális oldalról, ami nemcsak a mostani időszakra jellemző, hanem már a 2008-as gazdasági világválság előtt is ez volt a helyzet. Maga Gyurcsány Ferenc árulta el a 2006-os őszi beszédben, hogy nincsen semmiféle kézzelfogható elképzelése arra, hogy milyen irányba kéne vinni a magyar gazdaságot, nincsenek hosszú távú tervei. Ennek volt az eredménye, hogy már 2007-ben, tehát a válság előtti évben is stagnált a magyar gazdaság, majd az elsők között futottak az IMF-hez és az Európai Bizottsághoz hitelért és mentőcsomagokért. Ugyanez a céltalanság és vízióhiány jellemzi ma is a baloldalt, ráadásul ugyanazok a szereplők találhatók meg arrafelé, mind a mai napig.

Így hát érdemes mindig felelevenítenünk a 2010 előtti és a 2010 utáni emlékeinket, újraolvasni és újra átélni ezeket az időket, hiszen csak így tudjuk értékelni azt, amit Magyarország elért, és amit a 2022-es parlamenti választás alkalmával ismételten meg kell védeni. Ebben sokat segít az Alapjogokért Központ új kötete, ami részletesen feldolgozza a mögöttünk hagyott időszakot. Adenauer gondolatával élve: ez a múltba tekintés a jövőt szolgálja.

DEÁK DÁNIEL